

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Üretim, ürünlerin kullanılabilir hale gelmesi ve depolanması konusunda tedarik zincirinin kapasitesini ifade eder. Üretimle ilgili tesisler, fabrika ve depolardan oluşur.

Fabrikalar ve depolar gerektiğinden fazla kapasiteye sahipse esnek olabilirler ve ürün talebindeki ani dalgalanmalara çabuk karşılık verebilirler. Ancak, fazla kapasite kullanılmayan ya da gelir yaratmayan bir boş kapasite oluşturuyorsa bu fazlalığın yarattığı ek maliyetlere katlanmak gerekebilir.

Fabrikalar, birkaç imalat yaklaşımından birini esas alarak kurulur. Bu yaklaşımları **ürün odaklı ve işlevsel odaklı yaklaşımlar** olarak belirtebiliriz.

1. Ürün Odaklı Yaklaşım: Bu yaklaşım, bir ürün hattında, **üretim aşamasından montaja kadar gerçekleşen tüm faaliyetlerin kapsama alınmasını** ifade etmektedir. Ürün odaklı yaklaşım tüm ürün hattında uzmanlaşmayı gerektirir.

2. İşlevsel Odaklı Yaklaşım: **Yalnızca montaj yapma ya da yalnızca seçili bir grup aksamın yapımı** şeklinde birkaç operasyonun gerçekleştirilmesi konusuna yönelen bir yaklaşımdır. Burada söz konusu edilen işlevlere farklı ürün türlerinin imalatında başvurulur. Fonksiyonel yaklaşım sadece belirli işlemlerde uzman olmayı sağlar.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Üretim, ürünlerin kullanılabilir hale gelmesi ve depolanması konusunda tedarik zincirinin kapasitesini ifade eder. Üretimle ilgili tesisler, fabrika ve depolardan oluşur.

Fabrikalar ve depolar gerektiğinden fazla kapasiteye sahipse esnek olabilirler ve ürün talebindeki ani dalgalanmalara çabuk karşılık verebilirler. Ancak, fazla kapasite kullanılmayan ya da gelir yaratmayan bir boş kapasite oluşturuyorsa bu fazlalığın yarattığı ek maliyetlere katlanmak gerekebilir.

Fabrikalar, birkaç imalat yaklaşımından birini esas alarak kurulur. Bu yaklaşımları **ürün odaklı ve işlevsel odaklı yaklaşımlar** olarak belirtebiliriz.

1. Ürün Odaklı Yaklaşım: Bu yaklaşım, bir ürün hattında, **üretim aşamasından montaja kadar gerçekleşen tüm faaliyetlerin** kapsama alınmasını ifade etmektedir. Ürün odaklı yaklaşım tüm ürün hattında uzmanlaşmayı gerektirir.

2. İşlevsel Odaklı Yaklaşım: **Yalnızca montaj yapma ya da yalnızca seçili bir grup aksamın yapımı** şeklinde birkaç operasyonun gerçekleştirilmesi konusuna yönelen bir yaklaşımdır. Burada söz konusu edilen işlevlere farklı ürün türlerinin imalatında başvurulur. Fonksiyonel yaklaşım sadece belirli işlemlerde uzman olmayı sağlar.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Fabrikalar gibi depolar da farklı uygulamalar gerektirebilir. **Depolamada kullanılan 3 farklı yaklaşım bulunmaktadır. Bunlar:**

- **Stok izleme-tanımlama yönlü depolama:** Bu geleneksel yaklaşım anlaşılması kolay ve etkin bir depolama yöntemidir. Bu tür depolama ile çok sayıda farklı ürünün stoklarını izlemek ve tanımlamak mümkündür. Ayrıca, bu depolama sistemi satış ve stok kayıtlarının tanımlanmasını da sağlar.
- **Parti depolama:** Bu yaklaşımda, belli bir müşterinin ürünleri ya da belli bir işe dair farklı ürünler beraber depolanır. Bu, verimli bir toplama ve paketleme işi sağlar ama stok izleme-tanımlama yönlü depolama yöntemine göre daha fazla depo yeri gerektirir.
- **Çapraz yükleme:** Wall-Mart ve benzeri kuruluşların öncülük ettiği ve tedarik zincirinde verimliliği arttırmak için uyguladığı bir yöntemdir. Burada ürün tesislerde fiziki anlamda stoklanmaz. Bunun yerine tesisler, tedarikçiden ürünlerin geldiği ve yüklü miktarda farklı ürünlerin boşaltıldığı bir süreçten geçme alanı olarak kullanılır. **Bu büyük yükler daha sonra küçük parçalara ayrılır.** Farklı ürünlerin küçük parçaları günün ihtiyacına göre yeniden birleştirilerek son durağa gönderilmek üzere taşıma araçlarına yüklenir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Envanter, tedarik zinciri boyunca yani, hammaddeden, süreçteki işlemlere, araçların ellerindeki nihai ürünlere kadar tüm aşamaları kapsar.

Fazla miktarda envanter tutma, bir işletmeye ya da tüm tedarik zincirine, müşteri talebindeki dalgalanmalara yanıt verebilme özelliği katar. Buna karşılık, envanterin bulunup depolanması bir maliyet unsurudur. Yüksek verim elde etmek için envanter maliyeti mümkün olduğunca düşük tutulmalıdır.

Envanterin oluşturulup saklanması konusunda verilebilecek 3 temel karar vardır:

- **Dönem Envanteri:** Bu kavram satın alma dönemleri arasında, ürün için oluşan talebi karşılayacak envanter miktarını ifade eder.
- **Emniyet Stoku:** Belirsizliğe karşı elde tutulan envanter şeklidir.
- **Mevsimlik Envanter:** Yılın belirli zamanlarında talepte meydana gelebilecek artışları önceden görerek sağlanan envantere dir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Konum, tedarik zinciri tesislerinin coğrafik olarak yerleşimini ifade etmektedir. Aynı zamanda, hangi işlemin hangi tesiste yapılacağı kararlarıyla da ilgilidir.

Yerleşim yeri kararları uzun dönemli bir plana büyük miktarlarda para bağlandığı için oldukça önemli stratejik kararlar arasında kabul edilir.

Taşımacılık, tedarik zinciri içerisinde hammaddeden nihai mala kadar tüm ürünlerin farklı tesisler arasında hareketi olarak tanımlanmaktadır.

Taşımacılık maliyeti, tedarik zincirinin operasyon maliyetinin nerdeyse üçte birini oluşturduğu için taşımacılıkla ilgili verilecek kararlar oldukça önemlidir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Bilgi diğer dört tedarik zinciri unsuruyla ilgili karar vermede taban oluşturur. **Bilgi, tedarik zincirindeki tüm faaliyet ve operasyonlar arasında bağ kurmayı sağlar.** Bu bağ ne kadar güçlü olursa, tedarik zincirindeki firmalar kendi operasyonlarıyla ilgili o kadar iyi kararlar verirler.

Tedarik zincirindeki şirketler ürün talep ve arzıyla ilgili eldeki verileri kullanarak haftalık üretim planları, envanter seviyeleri, ulaşım rotaları ve stoklama bölgeleri ile ilgili kararlar verirler.

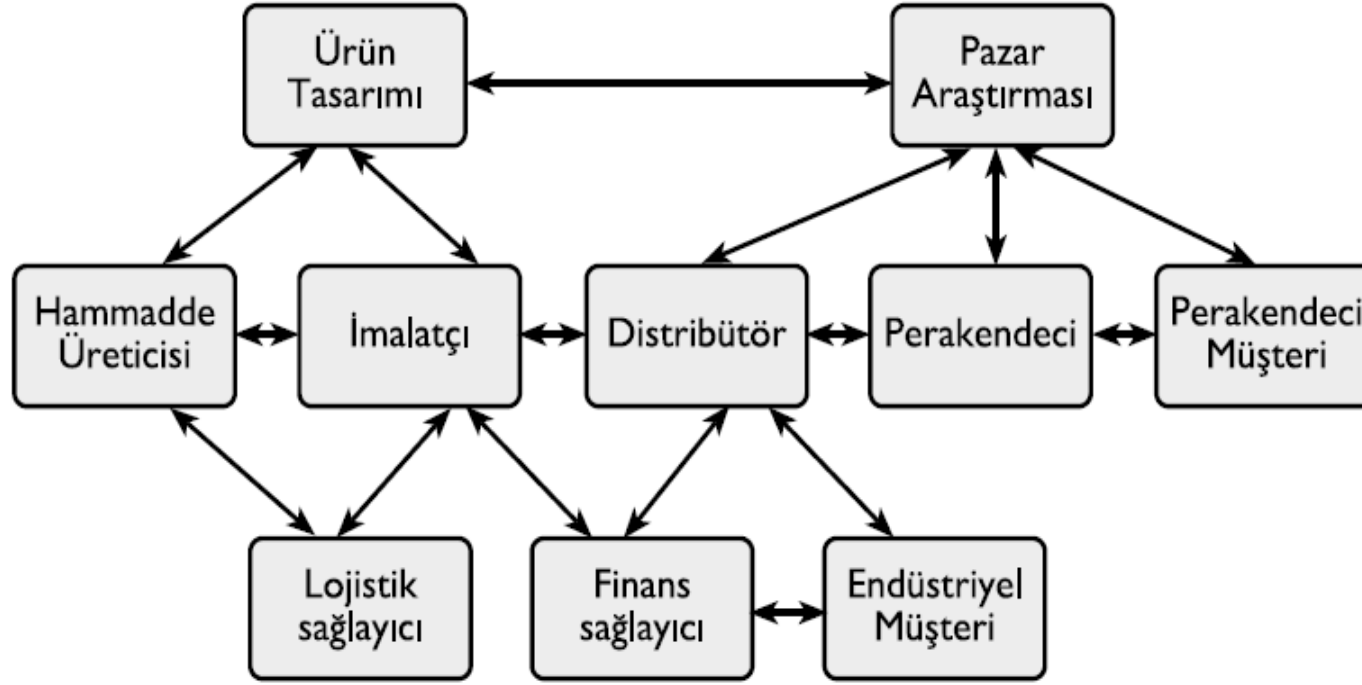
Yeterli ve doğru bilgi etkin operasyon kararları vermeyi ve daha iyi tahmin yapmayı sağlarken, bu tarz enformasyonu sağlayacak sistemleri kurmak ve işletmek çok maliyetli olabilir.

Zincirdeki işletmeler ürün tedariki, müşteri talebi, pazar tahmini ve üretim planlarına yönelik bilgileri ne kadar fazla paylaşırsa tarafların talebi karşılama oranı da o denli yüksek olur.

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Genişletilmiş Tedarik Zinciri Örneği

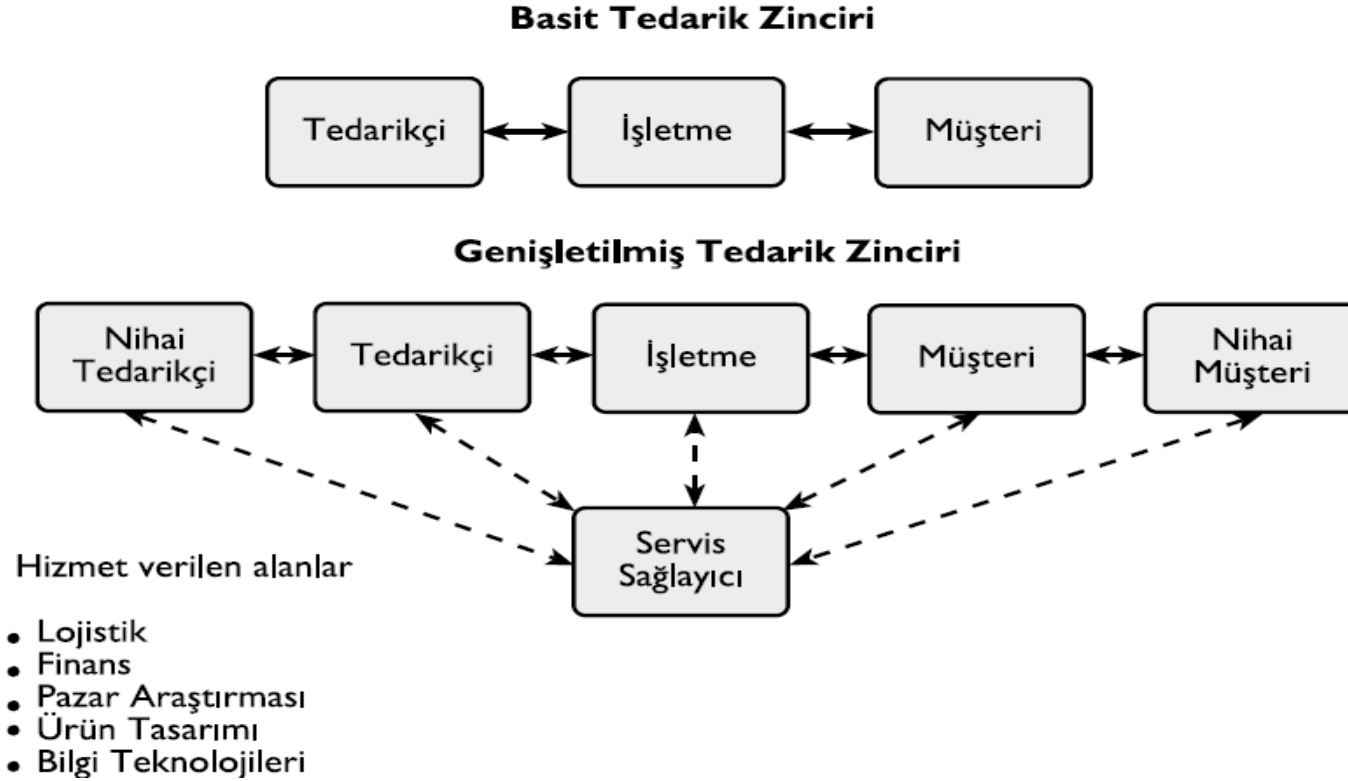
Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

3. Hafta

Konu: Tedarik Zinciri İşleyişi ve Katılımcıları

Yararlanılan Kaynaklar

- Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi (2013) Tedarik Zinciri Yönetimi, Eskişehir
- Blanchard D. (2017) Tedarik Zinciri Yönetimi En İyi Uygulamalar, Nobel Yayın, 2. Baskı, Ankara
- Chopra S. & Meindl P. (2017). Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 6. Baskı, Ankara
- Erdal M. Satın Alma ve Tedarik Zinciri Yönetimi. Beta Yayın, 4. Baskı, İstanbul
- Görçün Ö.M. (2016) Örnek Olay ve Uygulamalarla Tedarik Zinciri Yönetimi, Beta Yayın, 3. Baskı, İstanbul
- Keskin H. (2018) Lojistik Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 7. Baskı, Ankara
- Keskin H. (2016) Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 3. Baskı, Ankara
- Mutlu H.M. (2020) Tedarik Zinciri ve Lojistikte Güncel Konular ve Stratejik Yaklaşımlar, Ekin Yayınevi, 1. Baskı, Bursa
- Yıldız B. (2020) Tedarikçi Seçim Kriterleri. Eğitim Yayınevi, 1. Baskı, Konya